

KOLLÉGIUM

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A tartalomról:

- ➔ Exkluzív (diák)interjú a művelődési miniszterrel
- ➔ Elnöki találkozó
- ➔ Kollégiumok: Esélykiegyenlítő szerep
- ➔ Rendkívüli munkavégzés
- ➔ A Nemes hagyaték morzsái

VIII. évfolyam 1998. február

2

*József Attila Középfokú
Kollégium, Tata*

Csak egy döccenet...

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÜRÜGYÉN

Hosszú vajúdas volt. Eszembe jut a példás tan-testület, amely jó kollégiumot akart csinálni, ötletekkel és maga szervezte rendezvényekkel árasztotta el a diákokat, nyüzsgött a tanári, a nevelők jól elfáradtak, a diákok meg fanyalogtak.

De végre megszületett! Úgy hívják: **PEDAGÓGIAI PROGRAM.**

Műfaját tekintve: sokféle. Akad közöttük novella, regény, de kezembe került néhány trilógia is. Mert szakértek. Próbálok megállapítani, hogy az újszülött egészséges-e? Talpra áll-e esztendőre? A vizsgálathoz szempontokat is kaptam: "A kollégium pedagógiai programja ráépül-e az iskolai pedagógiai programra?"

Vizsgálódás nélkül is fogalmazódik válaszom. Drukolok a programnak, hogy ne épüljön rá. Elégnek tartom, ha nem mond ellent. Mert ebben a jogi deklarációban több dolog is zavar. Zavar, hogy egy általam már kidobott kollégium-felfogást sejtet, gátolja az önálló kollégiumi arculat megfogalmazását és felmutatását. Pedig ez szükséges lenne, hiszen mitől választ kollégiumot a kliens a deklarált szabad kollégiumválasztás jogán, ha nincs felmutatható jellege az intézménynek?

Zavar, hogy nem tudom, mit gondol más erről az egymásra épülésről. Sejttem, valamiféle folytatását érti az iskolai tanórai munkának, s ez elborzaszt.

Zavar az is, hogy ez a deklaráció a kollégium másodlagosságát hangsúlyozza. Pedig - szerintem - a közoktatás palettáján a kollégium egyenrangú, csak más eszközrendszerrel dolgozó intézmény. Mi lehet a szakmai különbség a középiskolában tanító tanár és a kollégiumi nevelő között? A tárgyat tanító tanár szakmai munkájának középpontjában az ismeretátadási folyamat áll, fő didaktikai problémája ennek az

ismeretátadási folyamatnak a szabályozása. A jó kollégiumi nevelő nevelési folyamatban gondolkodik, amelynek középpontjában a tanuló áll, annak - sokszor aktuális napi - problémáival együtt. Didaktikai tétele úgy is megfogalmazható, hogy amíg az oktatással ismereteket szerezhet a tanuló, hogy azok birtokában később életproblémákat oldjon meg, addig a kollégiumban a tanulóval közösen és folyamatosan megoldott problémák adnak új ismereteket, vagy mélyítenek el korábbiakat.

S ha ezt neveléseméleti oldalról gondoljuk végig, akkor nincs másról szó, mint egy intézményeket átfogó nevelési folyamatról, illetve arról a kollégiumi nevelői munkával kapcsolatos felismerésről, hogy az intellektuális - művelődési szükségletek, vagy az esztétikai, az egészséges életmód iránti szükségletek kialakítása többet jelent tantárgyi tartalmak, ismeretek közvetítésénél, vagy képzési teendők elvégzésénél. Ez egy minőségileg bonyolultabb nevelési hatásrendszer szervezését jelenti.

Ugyanazon nevelési folyamatnak időben eltérő, két intézményi megjelenéséről van tehát szó, ahol az egyiknél is, másikonál is egymást nem ütő, más-más módszerek lehetnek dominánsak, de egyáltalán nem kizárva egymást, s nem ellentmondva egymásnak. Sokkal inkább egymást felerősítve hatnak.

Talán ez a gondolkodás vezethet el annak megértéséig, hogy mitől lehet több egy középiskolás, ha kollégista, mint egy csak középiskolás.

Az egymásra épülés tehát egyáltalán nem ismeretanyagok egymásra rakását jelenti iskola és kollégium között, hanem a nevelési folyamatot, egyiktől a másikon át, tervszerűen és szervezeten.

Vizsgálnom kell azt is az újszülöttn, hogy "kapcsolódik-e a megyei

fejlesztési tervhez"? Ahhoz a fejlesztési elképzeléshez, amely általam is formálódott. De most nem ismerek rá. Személytelen lett. Térségi, amely a kisebb alkotóelemeket keni el. A térség, a megye, mint egyetlen önálló tárgy jelenik meg, s benne nem az apró tárgyak hangsúlyosak, amelyek a térség valóságát adják. Olymértékben szintetizál, hogy már nem tud megszólalni. Gondolkodom...

Így - össze- és átszerkesztve - valami olyasmiről beszél, ami már nem is létezik. A montázs-elmélet axiómája igaz. $1 + 1 = 3$. Keresem az 1-et, mert azok vagyunk mi is. 1 kollégium, egyik vagy másik városban, egyik vagy másik városrészen.

Érzékelhetően kialakult a térségi nyelvezet. A munkamegosztás "felsőbb" szintjein megtanulják ezt a nyelvet az emberek. Néhányan jól is beszélnek. Azt hiszik, rólunk beszélnek. Tudom, nem sokan értik. Vizsgálódom és aggódom, hogy az újszülött, a PEDAGÓGIAI PROGRAM életben maradjon.

Mezei József

Kollégium

Felelős kiadó:

Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség

1417 BUDAPEST, Pf.:11.

Tel./fax:(1) 352-9606

Kollégiumi Szövetség@mail.matav.hu

Főszerkesztő: Dr. Benedek István

Szerkesztőség címe:

Ady Endre Közgazdasági

Szakkollégium

1022 BUDAPEST, II. Bimbó u. 51.

Tel./fax:(1) 212-4459

Előfizethető a kiadó címén.

Nyomda:

Egom-Press Nyomda Kft. Esztergom

Az Újság a Művelődési és Közoktatási Minisztérium és a Soros Alapítvány Támogatásával készült.

Exkluzív (diák)interjú

dr. Magyar Bálint művelődési miniszterrel

A Hunyadi János Középiskolai Kollégium diákkriporterei maguk is meglepődtek, amikor a miniszter úr diákkori csínytevéseiről, élményeiről mesélt. Reméljük az olvasóknak is kellemes, derűs perceket szerzünk ezzel a riporttal.

- Első szokásos kérdésünk, hogy volt -e kollégista a miniszter úr?

Nem voltam, mert Budapesten laktam, amikor a Fazekas Mihály Gimnáziumba jártam. Így természetes, hogy kollégiumi élményeim nincsenek. Nekem azt a hadsereg biztosította tizenegy hónap alatt, nem sok kimenővel fűszerezve.

- Középiskolába milyen tantárgyakat tanult szívesen és melyek voltak azok, amelyeket nem kedvelt?

A magyart és a történelmet szerettem. Apám "készítésére" elindultam másodéves koromban történelemből az országos tanul-

mányi versenyen: második lettem. Mondanom sem kell, nagyon örültem, hogy apámra hallgattam. Bár meg kell mondanom, eredetileg matematika szakra jelentkeztem a Fazekasba, de nem vettek fel. Ez nagy szerencsém volt, mert abból az osztályból később országos tanulmányi verseny első tíz helyezettje között nyolcan voltak. Nagyon elvette volna a kedvem ha én ott 3-as, 4-es osztályzatokkal "bukdácsolok". Emlékszem, heti 6 órában orosz nyelvet is kellett tanulnom, mivel orosz tagozatos osztályba vettek fel. Rendszeresen írtunk levelet az "Ulánbátori úttörőknek", és ők is nekünk. A rendszeres levelezés félévente egy levelet jelentett, mert akkor még nekünk nem volt Internetünk. Arra a kérdésre, hogy most ők hogy állnak az informatikával, nem tudok válaszolni, mert jó ideje nem leveleztünk. Ennek egyébként meg is lesz a hátránya. A mai fiatalok körében nem sláger az orosz nyelv, így a keleti piacokon kevésbé érvényesülünk. Nagyon

úntam a politechnika órákat, mert állandóan alumínium hamutartókat kellett készíteni. Ezzel akarták, hogy támogassuk az alumínium ipart!? Nem tudom. Később azonban idegenvezetést tanítottak helyette arra gondolva, hogy akit nem vesznek fel az egyetemre, az is tudjon magával mit kezdeni. Jobb, mint egy életen át hamutartókat kalapálni.

- Tudjuk, hogy diákkorában diákújság szerkesztéssel is foglalkozott. Milyen lehetőségei voltak akkoriban egy diákújságírónak?

(Közben átadtuk a "Kollégium" című lapunk néhány példányát.)

Nem nézett ki ilyen szépen a folyóiratunk. Stencilezett formában jelent meg kb. 150-200 példányban néhányszor egy év alatt. Volt az iskola tantestületében egy tanár, akinek az volt a feladata, hogy olvassa át az újságot. Ha rázósabb volt egy téma, akkor le kellett vele ülni beszélgetni. Az is előfordult, hogy ez a beszélgetés nem sikerült és akkor szünetelt a lap. Az én esetemben ez éppen másfél évig tartott.

- Milyen diákélményre, csínytevésre emlékszik vissza legszívesebben?

A csínytevések időszaka főleg az általános iskolás koromra esik. Ami elfért a repertoárban azt igyekeztem mind kimeríteni. Az órán állandó beszélgetésektől a dohányzáson keresztül a verekedésen és a csavargáson át mindent kipróbáltam. Meg is volt az eredménye: már elsőben 11 intőt kaptam, de nagyon szépen fejlődtem mert nyolcadikban lefaragtam 7-re.

Diákélményeim inkább a közép-

iskolás éveimre tehetők. Egy erdélyi kirándulás nagyon emlékezetes maradt számomra, ami egy hétig tartott. Az osztályfőnök speciális fegyelmezési módszert vezetett be. Kétágyas szobák voltak, és aki aznap a legrosszabb volt, annak az ő szobájában kellett aludnia. Nekem háromszor sikerült élveznem vendégszeretét. Sok mindennek becézett, még „anarchistának” is. Igen jól éreztem magam a kiránduláson! A hazautazás is érdekes történet volt, mert akkor éppen foci VB-t közvetített a TV (csak nem a buszon). Az osztályfőnök pedig megígérte a szüleinknek, hogy mielőtt hazamegyünk, megvacsoráztat minket. Megálltunk az étterem előtt, de nem szálltunk le a buszról. Sztrájkhelyzet alakult ki. Ebből is kellemetlenségek lettek, pedig mi csak minél előbb haza akartunk érn.

- Ezek szerint a mai pedagógusok örülhetnek ha az osztályukban találkoznak egy "sztrájk szervező anarchista-val"? Lehet, hogy a jövő művelődési miniszterének útját egyengetik?

Lehet, de ehhez az is kell, hogy a középiskola végére benőjjön az "anarchista" feje lágya, és nem árt ha felveszik az egyetemre és orszból legalább nyelvvizsgázik.

- Véleménye szerint a mai középiskolákban, kollégiumokban milyen szerepet tölt be a diákönkormányzat?

Ezt pontosan nem tudom, de nagyon szeretném, ha egyre nagyobb szerepe lenne az iskola belső életében, a házirend kialakításában. Én azt hiszem, olyan ifjúsági szervezetre van szükség, ami politikai pártoktól teljesen független és minden diák érdekét egyformán képviseli. Sokat tett a minisztérium a diákjogok megismertetése területén az elmúlt időszakban. Az évente megrendezésre kerülő diákparlamentek is ezt célozzák. Az alkalmazás a diákokon és a tantestületeken múlik. Ezt nem lehet kikényszeríteni.

- Az elmúlt évben meglévő 200 Ft-os, létszám után járó diákönkormányzati normatívát megszüntették. Mivel gazdálkodhatnak az idén? Várható-e hogy a közoktatási törvénynek megfelelően a fenntartó a kollégiumok költségvetésének tervezésekor, jóváhagyásakor erre is gondol?

Megvan ez a normatíva, el is kerül az önkormányzatokhoz, be van építve az alpnormatívába. Azt hiszem, a diákönkormányzatnak és a kollégiumnak az az érdeke, hogy ezt meg is kapják. Igaz nem nagy összeg, de jó lehetőség arra, hogy gazdálkodásra tanítsa a diákönkormányzatokat. Véleményem szerint ez az összeg nem sokat jelent a fenntartónak. Nem értem, miért nem éri meg neki odaadni. Biztos jó helyet találnának neki a gyerekek. "Persze tudom, hogy ez nem is olyan egyszerű, mert engem sem szokott kergetni a pénzügyminiszter az asztal körül, hogy Bálintkám ezt a néhány milliárdot ugyan fogadd már el." Meg kell érte

küzdeni a kollégium vezetésével, kollégiumi székekkel és minden szövetséggel együtt. Talán meg lehet puhítani a fenntartót.

- A kollégiumok átfogó fejlesztése mikor és miben fog megyniválni országos szinten?

A kollégiumok szakmai fejlesztésére vonatkozó terveit az MKM-nek 1999-re le kell tenni a kormány asztalára. Néhány éven belül egy nagyfokú kollégiumi fejlesztési programot kell végrehajtanunk, mert különben teljesíthetetlen lesz az az elképzelésünk, mely szerint minden 18 éves fiatal középiskolát végezzen. Ezt vagy külön forrásokkal, beruházásokkal, vagy speciális normatívával lehet megoldani. Annál is inkább fontos kérdés, mert számos olyan iskola van, ami kollégium nélkül elnéptelenedne. A közoktatási esélyegyenlőség pedig szintén csak álom kollégium nélkül.

Jó hírem, hogy az önálló kollégiumok az idén már számítógépeket kapnak. Az iskolákkal egybeszervezett kollégiumok esetében az iskolákhoz jutnak el a gépek. Meg kell vizsgálni azonban azokat az eseteket, ahol egymástól távol - nem egy épületben - található a kollégium és az iskola. Hosszú távon ott sem maradhatnak számítógép nélkül a kollégisták. A jövő évezredben, aki nem tud számítógépet kezelni és nem tud legalább egy idegen nyelven kommunikálni az analfabétának minősül. Jó lenne, ha az Európa Unióba tartozó tagállamok lakói arról ismernének meg bennünket, hogy a magyarok értenek hozzá, nem pedig arról ismernének meg bennünket, hogy magyarok vagyunk, mert nem értünk hozzá.

Sok sikert kívánunk további munkájához és számítunk a segítségére a kollégiumok szakmai fejlesztésében. Rajtunk nem múlik!

Köszönjük a beszélgetést.

Dr. Magyar Bálint

Kovács
Árpád

Erdélyi
Boglárka

A Nemes hagyaték morzsái

Immár harmadik éve hagyományává vált, hogy az Ágnes névnap és névadónk születésnapjának környékén - idén január 19 és 22 között - különböző programok szervezésével emlékezünk meg a székesfehérvári kollégiumunkban Nemes Nagy Ágnesről.

Bőséges "szellemi csipegetnivaló" maradt Nemes Nagy Ágnes után, rendezvényeink főleg ebben igyekeztek segíteni. S miért szerepel még a "morzsák" a címben? Mert törekedtünk ellesni olyan pillanatokot, gondolatokat, amelyek ugyan csak felvillanások az események ürügyén, de talán jobban tükrözik a héten történeteket, mintha csak mintegy formálisan tekintenénk végig a programokon.

Most is elfogadta meghívásunkat Lengyel Balázs, Nemes Nagy Ágnes volt férje, és elkísérte őt második felesége., Kerek Vera, akik a Nemes Nagy Ágnes hagyaték gondozói.

Lengyel Balázs a Nemes Nagy Ágnes szavalóverseny elnökeként az irodalom folytonosságáról beszélt, és elmondta, jó érzés átélni azt, hogy az ifjabb generáció is érdeklődik az irodalom iránt. (A technikai látvány fogyasztása mellett és helyett - egyéb hiedelmek ellenére - még ma is olvasnak a diákok verseket, sőt némelyikük érti is azokat.)

A költészet folytonosságát mi is megtapasztaltuk, hiszen számunkra furcsa közelséget jelentett - az elmondottak alapján -, hogy Lengyel Balázs szárnypróbálgató írásait még Radnóti Miklós segítette.

S remek dolog bepillantani - a társa révén - egy-egy vers születésének körülményeibe.

Megtudtuk névadónkról azt is, hogy mennyire grafomán volt, minden apró papírdarabkát megragadott az írásra. Ezeket pedig elég lehetett

rendben tartani. Így eshetett meg, hogy a halála után sokáig a "szappangyűjteménye" alatt kallódtak addig ismeretlen versei. Ezek az Unikornis Kiadó által nemrégiben megjelentetett válogatáskötetbe, már belekerülhettek.

Megtudtuk, hogy a kedvenc passziója a pingpong volt. Egészen véletlen, hogy a kollégiumi pingpongverseny is ezen a héten zajlik. A mások kedvtelése pedig a szójáték volt.

Ezen sem lehet csodálkozni, hisz mint megtudtuk, verseit - amik egyszerűnek éppen nem nevezhetők - fejből szinte készre írta.

A Nemes Nagy Ágnesről szóló rendhagyó irodalomóra nem akart irodalomelméleti mélységekben vájkálni, és mégis jártunk fent és lent, akkor is, ha "csak" a költő iránti érdeklődés felkeltése, az alkotás különös világának közelebb hozatala volt a cél. A "csöpögős" érzelmelfogáshoz vagy a posztmodern elidegenedéshez képest a Nemes Nagy Ágnes-i objektív líra egészen más pályán mozog. Üdítő volt hallani arról, hogy valaki az értelemmel szeretni elvét vallotta, és a misztikus semmije helyett a nehezen vagy éppen hogy csak kimondhatót próbálta megfogalmazni. Úgy váltak ezek a gondolatok a diákok számára észrevétlenül is befogadhatókká, hogy mindez a barátság, a természet témájába volt burkolva.

Mindig rácsodálkozunk mennyi tehetséges diák van.

Évről évre "Ki-Mit-Tud"- kiállítás rendezünk, és pályázatot hirdetünk Nemes Nagy Ágnes egy versének illusztrálására. Az idén is több remekművet láthattunk a festmények, grafikák gyöngyészerek, kerámiák között.

A hét programjainak jelentősége a kulturális töltődésen túl az is, hogy ilyenkor a kollégium nyitottá válik,

a különböző versenyekre a megye majd minden kollégiumából jönnek résztvevők. Vonzerőt jelent az is lányok és fiúk együtt szerepelnek (pl. táncház, Kultúra Napja, szavalóverseny).

A heti programsorozatot a Kultúra Napja alkalmából szervezett műsor zárta. Ezen a napon a "szomszéd vár", a József Attila Fiúkollégium tanulóival és tanáraival közösen ünnepeltünk. Korábban ebben a programban többségében a két intézmény nevelői szerepeltek. Az idei műsort jó néhány diák színvonalas produkciója színesítette. Ők a különböző versenyeken már többször is vállalták a megmérettetést, de hogy egy olyan nagyközönség elé is, mint amit a lány- és a fiúkollégium diák- és tanárserege jelent, ki mertek állni, mindenképpen dicséretes dolog. Természetesen, a kollégák is minden évben okoznak meglepetést szereplésükkel. Nagyon jó terep ez a tanároknak is, a hétköznapokban sokszor elrejtett tehetség felvillantására is.

Mindemellett a tanár-diák kapcsolat szorosabbá tételében is nagy jelentősége van. Tapasztalataink szerint, a diákok kíváncsiak nevelőtanáraik "kincseire", és egy emberként izgulnak a felnőttek jó szerepléséért.

A hét folyamán újabb és újabb ötletek születnek, amit talán a jövő évi rendezvények során meg lehet valósítani. A kollégiumi folyosón a diákokkal folytatott beszélgetések, véleménykérések, élménybeszámolók mind-mind olyan források, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagynunk, ha a diákok számára is emlékeztetéssé akarunk tenni - a formalitáson túlmutatva - egy olyan rendezvénysorozatot, mint amilyen az intézmény névadójának ünneplése.

Reméljük, a nemes hagyomány morzsákból az elkövetkezendő években is lesz még csipegetnivalónk!

*Szabó Zsuzsa nevelőtanár
Rajkiné Rozbora Gabriella könyvtáros*

ZÖLD oldal

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium támogatásával készült.

A Z e r d ő

Kalálka éretti, bölcs öreg tölgyek,
Komoly csoportban nézik a földet,
Vállukat mobkőpeny takarja,
S megbánnak, amikor az ember akarja.
Balfős követként mobó fagyöngy ül
Ágaikon, s derekuk gyöngyül.

A bükkfák, kérges öreg parasztok,
Gyűjtögetik a lebullott barasztot.
Imádják a földnek, ahol őseik álltak keményen,
S reájuk törbet a vihar bőzsen: -
Földbe markolva állják erősen.

Kacér asszony a fekete kőris,
Mint minden asszony rátartó és is.
Fejét fennbotolja, büszkén néz széjjel: -
Játsszik a nappal, játszik a széllal.
A dereka karcsú, a baja ében,
S nézi magát a patak tükrében.

A fenyő, mint ahin rajt ül övös átók,
Folyton szolozmát mormol a szájuk.
Sok madár is csak félve száll rájuk,
Keresztcsőtlüknek és mokusoknak van ott lakomájuk.
Fülüket sérti kacagás, ének: -
Mély árnyukban meghal az élet.

Öreg korhely a vízparti fűzfa,
Magát mindennap részegre issza.
Korhadó s vén, de tavasszal hivóul ő is: -
Bőre alatt is nőtlakat őv.

Az akác bóbó, kacagó népség,
A szivóik jószág, a lelük szépség: -
Kereset kétnak és sokat aónak
Mézlet a mélnak, sarjat a vadnak.

A nyírfa mint szőke hálóányok: -
Kibontott bajként csüingnek ágáik,
Készín testüket takarva félig,
S mikor jön a tél álomca térnek,
De álrukban is folyton mesélnek.

A jegenyefák az erdő szélén szépen sorban állnak,
Vigyáznak nyugodt legyen az alma bokornak, virágnak.
Májusfának néha gyakran útra kelnek
Rabló fejzék ellen szembe cse kelnek.

A gledícia nevét is jó lesz megjegyezni
Mert bizony létét a kerékpáros soba sem dicséte.
Krisztus tövisei ezerszám borítják oldalát,
Termésén, mint "szentjános kenyeren" csámcsog az ifúság.

A feketedő alatt, ba megálltok,
Mint apró törpéte úgy néz majd le rátok.
Méltságát életében s kildöntve soba meg nem adja: -
Belőle készült fényes nagyuraknak legzobb bútor.

A vadgesztenye, ősi kastélyparkok, sétányok fája,
A szivóik szorul el, mikor elszárad egy-egy szép példány.
Sindisznókat, s apró figurákat gyufaszállal gyátova: -
Termésével gondol az apró ember palántákra.

A platánfák, mint akik folyton túl öltöznek,
Minden évben össel térdig levethöznek: -
Szüethe ruhájukat rojtosa szaggatva,
Sárga bőrukeél a szél a fogasa akasztja.

A bálványfa Kínából vándorolt bozzánk,
Nem az imádat, a légezennyezést búván.
Feltörő ürege ágait, s ecetfa gúnynovét
Nem sokra értékel a kárpát-medencei nép.

Kökény, vadóza, s más apró népség,
Szanaszét futkos az erdő mélyén.
Mindegyiknek meg van a rendeltetése: -
Az erdő a természet legnagyobb szépsége.
Egy öreg földre döntött fatörzse illo
S a beszélő csendben kisé elmecülve,

Két szememet meze-metengón.
Pikentem e kicsi parkerdőn.

Költségvetés készítésével kapcsolatosan olyan elhatározásra jutott a fenntartó, miszerint a címben jelzett időtartam alatt nem kívánják a foglalkozásokért járó kétszeres óradíjat kifizetni. Hivatkozási alapul szolgál a KÖZNEVELÉS című újság egyik késő őszi számában - a munkajogi rovatban megjelent - írás. Abban ekképp summázta a szerző: a kollégiumokban hétvégére munkadíjként ügyeleti díjat lehet számítani. Nem éppen ezért az írásért szeretjük a Köznevelést!

Szövetségünk fennállása óta hangoztatja, hogy az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően kell elkészíteni. A panasszal élő kollégiumok egyikéből sem tudtak megfelelő választ adni arra, hogy a felmerült kérdéssel kapcsolatban milyen szabályozást alkalmaztak a szervezeti és működési szabályzatban, továbbá a túlmunkadíj kiszámítása kérdésében a kollektív szerződésük mit tartalmaz.

Nagyon gyakran kapjuk meg elmarasztalásul, hogy még ezt sem tudjuk elintézni. Valóban! Az egyes intézmények szervezeti és működési szabályzatát és kollektív szerződését nem készíthetjük el és nem fogadhatjuk el a munkahelyi közösségek helyett.

A szervezeti és működési szabályzatban (SZMSZ) kell meghatározni a dolgozókra vonatkozó szabályokat:

Az 1993. évi 79. törvény a közoktatásról 40.§ (1) A közoktatási intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 4. § (1)...a szervezeti és működési szabályzat...

a) a működés rendjét, ezen belül a gyermekek, a tanulók fogadásának (nyitva tartás) és a vezetőknek a nevelési-oktatási intézményben való benntartózkodásának rendjét, [továbbá]

m) a rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendjét,

n) mindazokat a kérdéseket, amelyek meghatározását jogszabály előírja, továbbá a nevelési-oktatási intézmény működésével összefüggő minden olyan kérdést, amelyet jogszabály rendelkezése alapján készített szabályzatban nem kell, illetve nem lehet szabályozni.

A Munka törvénykönyve 124. § (1) A munkavállalót hetenként két pihenőnap illeti meg, ezek közül az egyiknek vasárnapra kell esnie.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérő munkarendben foglalkoztatott munkavállalónak hetenként legalább negyvenkét órát kitevő, megszakítás nélküli, pihenőidő jár. ...Továbbá: 148. § (1) A heti pihenőnapon munkavégzésre kötelezett munkavállaló a végzett munkáért járó munkabéréen felül legalább ötvenszázalékos bérpótlékra jogosult, ha a 127. § (2) bekezdésének megfelelően másik pihenőnapot, pihenőidőt kap. Ennek hiányában legalább százsázalékos bérpótlék jár.

A 117. § (4) bekezdésében meghatározott munkavállalók tekintetében kollektív szerződés eltérő szabályokat állapíthat meg.

A fentiekből következik, hogy (szabadnap biztosítása nélkül) szombat 00⁰⁰-tól vasárnap 24⁰⁰-ig mindegyik típusú munkavégzésre a hétköznapra számított összeg kétszerese jár. A munkaszüneti napon (korábban „fizetett ünnep“ alatt) végzett munka után távolléti díjat kell fizetni túlmunkadíjként.

Nagyon bízunk abban, hogy a címben jelzett időtartam alatt ellátott munkáért járó díjazás mértéke a jogszabályi szabályozás alapján az érintetteket megnyugtatja.

1998. február 28-ig a kollektív szerződéseket, június 30-ig a szervezeti és működési szabályzatokat az érintetteknek felül kell vizsgálni és a szükséges korrekciókat végre kell hajtani. Kérjük gyakorló pedagógus kollégáinkat, hogy a munkahelyi vezetőjüknél és az érdekképviseleti szervek vezetőinél érdeklődjenek e fontos szabályzatok felülvizsgálatával kapcsolatban. **A munkavállaló pedagógusok érdekeit legtöbbször a munkahelyen lehet megjeleníteni éppen úgy, mint az írásunkban jelzett esetben is.**

1998. február

Takács Ernő érdekvédelmi ügyvivő

Fontos tudni!

Az 1998-as költségvetési évre a helyi önkormányzatok az előző évhez hasonlóan igényelhetik a Művelődési és Közoktatási Minisztériumtól (TÁKISZ/FÁKISZ nyomtatványon) a közoktatási feladatok és szakmai programok támogatását. Így pl.:

Szakmai fejlesztések támogatása

Ígényelhetik a helyi önkormányzatok fenntartási körükbe tartozóan

a) a közoktatás számítógépes hálózatának kiépítéséhez,
b) az iskolában működő internet-szolgáltatás üzemeltetéséhez a szolgáltatás működéséről szóló nyilatkozattal, abban az esetben, ha a Művelődési és Közoktatási Minisztérium az internet-szolgáltatóval szerződést kötött.

A támogatás igénylésének, a folyósítás rendjének és az elszámolás részletes feltételeit az MKM 1998. január 31-ig jelenteti meg.

Pedagógus szakvizsga és továbbképzés

Ígényelhetik a helyi önkormányzatok az általuk foglalkoztatott pedagógusok kötelező továbbképzéséhez és a szakvizsga letételének megszervezéséhez. A támogatás igénylésének, a folyósítás rendjének és - e törvény figyelembevételével - az elszámolás részletes feltételeit az MKM 1998. március 31-ig jelenteti meg.

Pedagógusok szakkönyv-vásárlásának támogatása

Ígényelhetik a helyi önkormányzatok az általuk fenntartott oktatási intézményben közalkalmazotti jogviszonyban, pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak után. Az igényjogosultság részletes feltételeit a 20/1997. (II.13.) Korm. rendelet határozza meg. A támogatás igénylésének módjáról az MKM 1998. március 31-ig részletes tájékoztatót ad ki.

Pedagógusok minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítése

Ígényelhetik a helyi önkormányzatok az általuk fenntartott nevelési, oktatási intézményben közalkalmazotti jogviszonyban, pedagógus-munkakörben, pedagógiai szakmai-szolgáltató intézményekben pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó munkakörben foglalkoztatottak után az 1998. szeptember 1-jén bevezetésre kerülő keresetkiegészítés fedezetének megteremtésére. Az 1998. évi támogatási összeg folyósítása - a juttatás bevezetését követő hónaptól - havi egyenlő részletekben történik.

Magas rangú és rendkívül jelentős megbeszélésre került sor 1997. december 9-én a Parlament Munkácsy termében, melyet Göncz Árpád a Magyar Köztársaság elnöke hívott össze. Témája: a középiskolai kollégiumok mai helyzetének rendezése és továbbfejlesztésének ügye. A mintegy 26 résztvevő között volt: Dr. Magyar Bálint művelődési miniszter, Dr. Báthory Zoltán helyettes államtitkár(MKM), Honti Mária közigazgatási államtitkár(MKM), Dr. Koncz István címzetes államtitkár(Gyermek- és Ifjúsági Koordinációs Tanács), Dr. Hegyesiné Orsós Éva címzetes államtitkár(Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal), Szunyogh Károly címzetes államtitkár(Köztársasági Elnöki Hivatal), Dr. Jánosi György alelnök (MSZP), Dr. Benkő András (MSZP), Dr. Dobos Krisztina alelnök (MDF), Horn Gábor ügyvivő (SZDSZ), Pokorni Zoltán alelnök (FIDESZ-MPP), Dr. Kemenes Ernő elnök (D&T), Réthei P. Lajos elnök (Fényes Szellők). Képviseletük magukat a fenntartó önkormányzatok, szülői szervezetek, egyházi kollégiumok. A KSZ képviselőiben Horváth István, Ringhofer Ervin, Benda János, Fuchsne Hattinger Zsuzsanna (KD), Dr. Benedek István (főszervező).

Probléma és lehetőség

(vitaanyag-vázlat a kollégiumok ügyében rendezendő tanácskozásra)

A probléma

A rendszerváltozással járó átalakulás negatív hatásainak tompítása általános társadalmi érdek és igény is.

Ezen belül is - hosszú távú hatásai miatt - kiemelkedően fontos:

- az esélykülönbségek csökkentése, a sajátos településszerkezetből adódó, valamint a szociális és kulturális hátrányok leküzdése;
- a tehetség mentése, ösztönzésének segítése;
- a leszakadó rétegek „bezáródásának”, a kilátástalanság-érzet kialakulásának megakadályozása.

A megoldás keresése

Az elvi alap: a rászorulókat abban kell segíteni, hogy önmaguk is képesek legyenek helyzetükön javítani.

a) A problémák leküzdésében sokat segíthet egy jól működő oktatási-nevelési rendszer.

A legfontosabb esélykiegészítő:

- a képességeinek megfelelő tudás megszerzésének lehetősége mindenki számára;
- az információ társadalmisítása, az ismeretek hozzáférhetőségének biztosítása.

b) Az iskola egyedül, önmagában - főleg középfoktól - képtelen teljes egészében felvállalni (és teljesíteni) a családból, a környezetből hiányzó tényezők, hatások pótlását.

c) A kollégium az az intézményrendszer, amely viszont - eredeti funkciójának különösebb bővítése nélkül - erre kitűnően alkalmasá tehető:

- adottságai révén a fent vázolt prob-

lémák mindegyike a tevékenységi körébe tartozhat;

- anélkül képes kiemelni a önyezetéből és segíteni a gyereket, hogy közben elszakítaná a családjától;
- ráadásul: belső demokráciájának, működési rendjének eredményeképpen a társadalom demokratikus fejlődésének igen nagy hatékonyságú „utánpótlási bázisa” lehet.

A lehetőség

Ahhoz, hogy a kollégium képes legyen a fenti társadalmi szerep betöltésére, komoly szakmai fejlődésre, megújulásra, s az ehhez elengedhetetlen belső és külső motivációs feltételek megteremtésére van szükség.

a) A jelenlegi helyzet:

- az átlagos szakmai színvonal nem éri el a kívánatos szintet, a kollégiumi pedagógus másodrendűsége miatt frusztrált, az intézmények 75 %-a valamely iskolának szervezettel alárendelt;
- a kollégiumok 80 %-a az intézmény fejlődésében érdektelen települési önkormányzat fenntartásában van (miközben a törvény a feladat kötelező ellátását a megyéhez telepítette...);

- az intézményrendszer eróziója gyorsuló tendenciát mutat: 1990 óta a kollégiumok száma 54-gyel, több, mint 10 %-kal csökkent, így az elhelyezési feltételek a gyereklétszám - átmeneti - mérséklődésével sem javultak;

- mindezen körülmények ellenére a szakma képes volt egy megújulási folyamat elindítására, s - a Művelődési és Közoktatási Minisztérium támogatásával - egy átfogó szakmai program megvalósításába kezdett (erről is szolt a közelmúltban „Kollégiumok az ezredfordulón” címmel megrendezett kollégiumi konferencia).

b) A cél az, hogy alkalmassá tegyük az intézményrendszert a fenti feladatok ellátására.

Ehhez szükséges:

- olyan szervezeti rendszer kialakítása, amely megfelelő autonómiát biztosít, amelyben megszűnik a „hátsó-udvar” helyzet, s amelyben a pedagógus tenni-akarása érvényesülhet;
- olyan fenntartó, amely érdekelt a fejlődésben, amely ösztönöz a minőségi munkára, s amely számon kéri azt;
- a kollégiumi pedagógustársadalom elitjének közreműködésével - a jelenlegi folyamatra alapozva - szakmai fejlesztési programok indítása, támogatása.

c) A megoldás lehet, hogy a kollégiumok fenntartására egy közalapítvány jöjjön létre pl. a parlament, az önkormányzatok, az érdekelt civil szervezetek részvételével.

A javaslat előnyei

- egyszerre kezeli az autonómia és érdekelt fenntartó problémáját;
- az önkormányzatok szerepét nem csökkenti, csak az egyedi érdektelenség helyett a globális érdekeltiségre helyezi át a hangsúlyt;
- rugalmasan képes reagálni az igények változására, akár a felsőfok hasonló módon kialakítható rendszerével való átjárhatóságot is beleértve;
- a költségvetés számára többletterhet nem jelent, csak átcsoportosítást;
- további hasznos funkciókat tölthet be az így kialakított intézményrendszer (ifjúsági turizmus, sport és kulturális rendezvény-bázis, stb.).

Összegzés

A rendszer mielőbbi kiépítése igen nagy lehetőség:

- óriási potenciál az esélykülönbségek csökkentésére (80 ezer fő - egy „társadalom-mobilizációs generátor”);
- valamennyi politikai erő érdeke, hiszen a vesztesek szemében a változások elfogadásának egyik eszköze, a demokrácia 'legitimációja' lehet;
- a társadalom fejlődésére kifejtett hatása már viszonylag rövid távon jelentkezik, és hosszú távú bajokat előzhet meg;
- még nem késő...

Budapest, 1997. december

KOLLÉGIUMOK: ESÉLYKIEGYENLÍTŐ SZEREP

A Kollégiumi Szövetség elnökének nyilatkozata a PDSZ RÁCIÓ-nak (II. rész)

RÁCIÓ: *Ha máshonnan nem, iskolai tanulmányainkból tudhatunk arról, hogy Csokonai vagy Petőfi milyen kollégiumokba jártak, s hogy milyen "műhely" működött ezekben az intézményekben. Vannak még ilyen híres kollégiumok, ahol ez a műhelymunka megmaradt?*

HorváthIstván: Természetesen vannak nagyon jó kollégiumok, de előfordulnak gyengén funkcionáló intézmények is. Azt azonban érdemes átgondolni, hogy a kollégium szerepe az idők során jelentősen átalakult. Abban az időben a sárospataki vagy a debreceni kollégium gyakorlatilag az iskolát is helyettesítette, hiszen egy egész országrészt látott el egy-egy ilyen intézmény, a helyi gyerekek talán 10%-át alkották az ott tanuló diákoknak. Akkor a kollégium és az iskola egy fogalom volt, még a tanári kar is ugyanott, a kollégiumban és az iskolában egyaránt dolgozott, s a két intézményt gyakorlatilag szét sem lehetett választani. A középfokú képzés általánossá válásával egészen más lett a helyzet. Ma már a középfokra járó gyerekek 80%-a nem kollégista. Tehát míg azelőtt 80-90%-uk vette igénybe a kollégiumot, addig ma ez az arány 20% körül lehet.

Átalakult a kollégium szerepe, szétvált az iskolai és a kollégiumi feladat, ez utóbbi kiegészíti az előbbit. Nyilván nem szűkíthető le a tevékenysége, nincs szó arról, hogy csak nevelési feladatai lennének a kollégiumnak, hiszen ehhez az esélykiegészítő szerephez nagyon keményen hozzátartozik az is, hogy az iskolai oktatásban tehetséges gyerekeket a kollégium továbbfejlessze, a lemaradó gyerekeket megpróbálja felzárkóztatni, vagy az eleve hátrányból érkezők számára biztosítsa azt, hogy képesek legyenek fölvenni a ritmust.

A kollégiumnak olyan plusz információkat, ismereteket is kell közvetítenie, amelyeket egy jó helyzetben lévő családban a gyerek elsajátíthat, hiszen nincs otthon egész héten, kimarad abból, hogy a szüleitől ellesse, pl. a főzés vagy a barkácsolás alapfogásait. További fontos feladat a munkába állást megkönnyítő ismeretek nyújtása, gondolok itt pl. a számítástechnikai tanfolyamokra vagy a videotechnikára. Ezek olyan fontos ismeretek, amelyek a szabadidő értelmes eltöltése mellett nagyon komoly mértékben segíthetik a tanulóknak az élet normális forgatagába történő beilleszkedését.

R: *A középiskolák lefelé terjeszkedése miatt feltételezhető, hogy a 13-14 éves korosztály is erőteljesebben jelenik meg a kollégiumokban. Megtörtént-e ez, s ha igen, milyen problémákat vet fel ez a változás?*

H.I.: Tapasztaltunk ilyen, de ők egyelőre csak egy kicsiny szeletét jelentik a kollégiumok tanulóinak. A 6 és 8 osztályos gimnáziumok, középiskolák ugyanis többnyire úgy jönnek létre, hogy ezáltal az iskola kapacitása, áteresztő képessége csökkent, hiszen a tantermek és így a tanulócsoporthoz száma nem nőtt. Nem meglepő, hogy éppen a kistelepülési gyerekek szorultak ki ezekből az iskolákból, következként részben ez is oka annak, hogy kollégiumi épületek szűntek meg. Ha egy kisváros elindította négyosztályos gimnáziuma helyett a nyolcosztályos képzést, akkor az indított osztályok már a városban lakó, illetve a város környéki gyerekekből megtelek, a távolabb élő gyerekek már nem fértek be az iskolába. A kollégiumra így nem volt szükség, s a kisvárosnak módja nyílt az épület értékesítésére. A bevétel pedig lehet, hogy a költségvetés egyharmadát, vagy a fejlesztési lehetőségeinek a kétszeresét jelentette.

Ennek ellenére, ha alacsony létszámmal is, de megjelent ez a korosztály a kollégiumokban, ami mind szakmai, mind technikai feladatokat vet fel, hiszen ezekkel a gyerekekkel részben másként kell foglalkozni, részben a technikai feltételeken (pl. mosdók, illemhelyek, bútorok stb.) is változtatni szükséges. Nevelési szempontból fel kell készülnünk arra a helyzetre, hogy a 18 éves fiatalok mellett megjelennek a 10 éves gyerekek is, de ez jelen pillanatban még nem generális probléma.

A mi álláspontunk egyébként az, hogy a gyerekek legalább 14 éves koráig olyan helyen kellene iskolába járnia, hogy ezt a családból tehesse meg. A kollégiumok legfeljebb úgy kapcsolódhatnak ehhez, hogy segítséget nyújtanak a város szélén lakó, vagy a helyi társadalom leszakadó rétegéhez tartozó szülők gyerekei számára azzal, hogy szolgáltatásaik egy részét számukra is biztosítják.

R: *A kollégiumi tanárok presztízse talán még alacsonyabb, mint általában a pedagógusoké. Mi lehet az oka annak, hogy még a pedagógus-hierarchiában is ilyen helyet foglalnak el?*

H.I.: Egyrészt nagyon nehéz terület ez, s nagyon elhivatottnak kell lennie annak a pedagógusnak, aki mondja, hogy ő szívvel-lélekkel ezt kívánja csinálni. Itt reggel, délután, este, hétfőig is dolgozni kell, s ebből következik, hogy nem olyan rendszerességgel, mint az iskolában. Túl ezen a kollégiumi nevelőtábornak fel kell vállalni 25 gyerek pótszülői feladatait is. Természetesen a jó iskolai tanár sem tudja "letenni" a munkaidő végén a tanulók gondjait s "hazaviszi" azokat, de a kollégiumban ez hatványozottan jelentkezik.

Másrészt van egy arisztokratikus beállítódás a pedagógus társadalomban, mely szerint konkrétan a szakmát művelni, tehát pl. a matematikában a másodfokú egyenleteket, vagy az integrálszámítást megtanítani magasabb rendű feladat, mint a gyerek lelki bajaival, kis hájtásainak nyesegetésével foglalkozni. Magam természetesen úgy gondolom, hogy a nevelés legalább olyan fontos feladat, sőt - bár nem kívánok rangsort állítani - megkockáztatnám azt is, hogy talán fontosabb is, mint a sinus tétel megtanítása.

A legfontosabb okot - hogy ti. miért nem sikerült rangot kívívnia e rétegnek - lehet, magunkban kell keresnünk. Az azonban, hogy a kollégiumi pedagógus társadalom a jelenlegi helyzetbe jutott külső okokra is visszavezethető. Elsősorban a kollégiumok önállóságának megszüntetése hozta létre ezt a helyzetet. A 70-es években napirenden voltak az intézmény-összevonások, aminek máig kiható negatív hatásaként a kollégiumok kb. 80 %-ának megszüntették az önállóságát, és valamelyik iskolához kötötték. Ez még akkor is így történt, ha több intézménnyel volt kapcsolatban, ez esetben is valamelyik iskola fennhatósága alá helyezték. Ennek az iskola sem túlságosan örült, mert nyűgként kapott egy plusz feladatot, legfeljebb az igazgatónak tetszett olykor, hogy nagyobb lett a birodalma. Ám a kollégium ezen a konglomerátumon belül elkülönült feladatot látott el, s a nevelőtestületek is elkülönülten dolgoztak.

R: *Ez jelenleg is így működik?*

H.I.: Igen. Ebben a kényszerű egymás mellett élésben a kollégium hátsóudvar helyzetbe került, márpedig ha egy ilyen konglomerátumon belül vannak első- és

másodrangú munkahelyek, akkor ez utóbbi helyen nem az elit gyűlik majd össze, hiszen ki akar a saját munkahelyén másodrangú munkaerő lenni. Bizonyos fokig még az igazgatókat is meg lehet érteni, hogy a nem szeretem, illetve nyűgként kapott feladatot arra használták fel, hogy adott esetben nem túlságosan alkalmas pedagógusaitól így próbált megszabadulni, hogy - akár a kollégium akarata ellenére - odahelyezte.

Ázért azt hozzá kell ehhez tenni, hogy a kollégium jelentőségének felismerésével nagyon sok pozitív példát is említhetnénk, hiszen nagyon sok régi, a szakmáját szívvel-lélekkel űző pedagógus küzdelmét lehetne példaként előhozni. S bár megjelennek fiatalok is a pályán, de ahhoz, hogy komoly szakmai fejlődés következzen be, ha úgy tetszik egy értelmes szelekció induljon meg, ahhoz az kell, hogy valaki akarja végre, hogy a kollégium szakmailag fejlődjön.

Mi, mint szervezet természetesen kívánatosnak tartjuk ezt, de más az, ha megrendelő, a fenntartó részéről is megjelenik ez az igény. A Kollégiumi Szövetség különböző pályázatok és a minisztérium támogatásával egy nagyon komoly szakmai fejlesztési programot valósít meg, aminek a célja, hogy a kollégiumi pedagógusokat felkészítse a rájuk váró feladatok színvonalas ellátására.

R.: A Kollégiumi Szövetség olykor mintha a központi oktatásirányítástól is átvállalná annak feladatait azáltal, hogy a jogi szabályozásból, a tartalmi szabályozásból kimaradó kollégiumi szférát megpróbálja megjeleníteni ezekben a dokumentumokban. Hogyan respektálja ezt a törekvést a minisztérium?

H.I.: Az elmúlt hét év során, amióta a Kollégiumi Szövetség működik megtanultuk, hogy amennyiben a törvényt módosítások alkalmával, a rendeletek meghozatalakor eredményesen kívánjuk a szféra érdekeit megjeleníteni, akkor nem elég azt mondani, hogy ezt vagy azt meg kellene csinálni, hanem célszerűbbnek látszik, ha mi magunk teszünk konkrét javaslatokat. Ez esetben már "csak" az a feladat marad, hogy ezeket elfogadtassuk a tárcával, illetve a későbbiekben a törvényhozókkal.

Természetesen vannak huzakodások a tárcával, amely azonban igyekszik partnerként viselkedni. Sajnos, a minisztériumban nincs kifejezetten a kollégiummal foglalkozó osztály vagy részleg, sőt ember sem nagyon. Van valaki, akinek a sokadik feladata még ez a terület is. Vannak más szférák, amelyek erős szakmai képviseléssel rendelkeznek a mi-

nisztériumban, a kollégiumok ezt nem mondhatják el magukról. Mi tehát kénytelenek vagyunk magunk elkészíteni azokat az anyagokat, amelyeket fontosnak tartunk.

Nem lennék igazságos, ha azt mondanám, hogy mindig csak falakba és ellenkezésbe ütközünk. Nyilván egy minisztérium védi a saját maga által kialakított jogszabályrendszert, tehát ha azt valaki kívülről meg akarja változtatni, azon további finomításokat vagy módosításokat szeretne elérni, akkor természetesen, hogy bizonyos ellenkezésbe ütközik. Egyrészt foglalkoznia kell a felvetett kérdéssel, ami plusz feladatként jelenik meg, másrészt fel kell nyitni újra az adott problémakört, s esetleg módosítani kell az eredeti elképzeléseken.

R.: Milyen konkrét javaslatok fogalmazódtak meg az elmúlt időszakban, s milyen volt ezek fogadtatása?

H.I.: A legutóbbi közoktatási törvényt módosításnál teljesen el voltunk foglalva azzal, a - talán nem fogalmazok túlzóan, ha azt mondom, hogy élet-halálharccal, ami a kollégiumi óraszámok ügyében folyt. Ha a tárca eredeti előterjesztése valósult volna meg, akkor a kollégiumok végérvényesen gyermekmegőrzővé váltak volna. Ezt a csatát sikeresen megvívtuk, de néhány más kérdés esetében, amelyek az előzőhöz képest apróságnak tűntek, nem voltunk elég figyelmesek.

Ilyen az, hogy a kollégiumi nevelés-oktatás területét nem szabályozza alapprogram. Míg a Nemzeti alaptanterv és az óvodai nevelés alprogramja kormányrendeletben kiadva szabályozza ezeket a területeket, s miniszteri rendelet szabályozza a fogyatékosok, a zeneiskolák, a nemzetiségi oktatás területeit, addig a kollégium kimaradt ebből a sorból. Mi elkészítettük a kollégiumi nevelés országos alprogramját. Nagyon széles körű egyeztetést hajtottunk végre - megegyezőt azzal, amelyet hasonló esetekben a minisztérium szokott - a neveléstudományi tanácsélektől - a pedagógiai intézeteken keresztül a közvetlenül érintettekig (kollégiumok, szülői szervezetek, diák-szervezetek, stb.).

Mi mindenképpen azt szeretnénk, hogy ez a dokumentum jogszabályként jelenjék meg, egyelőre azonban a minisztériumnak nincs felhatalmazása arra, hogy rendeletet adjon ki erre vonatkozóan.

Ehhez egy apró törvényt módosításra van szükség, amelyhez szintén elkészítettük javaslatunkat, s bízunk

abban, hogy az mihamarabb elfogadásra kerülhet, hiszen - úgy tűnik - mind a kormánypárti, mind az ellenzéki oktatáspolitikusok belátják ennek szükségességét.

A közoktatás távlati fejlesztésének stratégiájából sajnálatos módon teljes egészében kimaradt a kollégium, maga a szó sem szerepel a dokumentumban. A Kollégiumi Szövetség elkészítette azokat a normaszövegeket, amelyeket megítélésünk szerint feltétlenül be kell építeni a stratégiába. Ígéret van a minisztérium részéről arra, hogy a legközelebbi felülvizsgálatkor - ami talán az idei év végén vagy 1998 elején várható - figyelembe veszik ezeket a javaslatokat. Ezeket az elképzeléseket is széles körben egyeztetettük, nagyon reméljük, hogy nem lesz akadálya ezek érvényesítésének.

Elkészült egy olyan javaslatunk is, amely a kollégiumok fenntartására vonatkozik, azokra az anomáliákra szeretnénk megoldást találni, amelyekről beszélgettünk. Előre szeretném bocsátani, hogy bár nekünk van konkrét elképzelésünk e kérdést illetően, de nem vagyunk elkötelezve, nyitottak vagyunk minden más javaslatra is. Számunkra a cél az, hogy a probléma megoldódjon, vagyis olyan fenntartói kör alakuljon ki, amely érdekelt a kollégiumok fejlesztésében, a munka szakmai színvonalának javításában. A jelenlegi gyakorlat tarthatatlannak tűnik, s az is biztos, hogy az önkormányzati törvény megváltoztatására nincs reális esély. A fentiek miatt mi a kollégiumok közalapítványi formában történő fenntartását javasoljuk. Azt tartanánk szerencsésnek, ha az önkormányzatokat gazdasági-finanszírozási eszközökkel arra lehetne inspirálni, hogy kollégiumaikat egy közalapítványba helyezték át.

Természetesen a közalapítványokban továbbra is szerepet kapnának az önkormányzatok, valójában arról lenne szó, hogy a jelenlegi egyedi érdektelenséget - ami egy önkormányzat saját kollégiumának ügyében nyilvánul meg - a globális érdekeltség váltsa fel. Abban ugyanis minden önkormányzat érdekelt, hogy működjenek jó kollégiumok, hiszen az ő gyereke is igénybe veheti azt, akár a középfokú akár a felsőfokú képzés során.

Őszintén várjuk, hogy mások is hasonló, a jelenlegi gondokat orvosló javaslatokat tesznek le az asztalra. A lényeg, hogy a probléma megoldódjon.

R.: Köszönöm a beszélgetést.

Sió László

TUDÓSÍTÁSOK

Megyei elnöki értekezlet

1998. január 30-án a Kollégiumi Szövetség megyei elnöki értekezletére került sor Budapesten.

Elsőként Horváth István elnök adott részletes tájékoztatást a Szövetség utolsó negyedévi munkájáról. Kiemelte, hogy sikeresen befejeződött a "Kollégiumok szakmai fejlesztése projekt". Jelentős eredmény, hogy 1997. december 9-én a Köztársasági elnök úr vezetésével megkezdődtek a tárgyalások a MKM és a pártok oktatáspolitikusaival a kollégiumok jövőjének rendezése ügyében. Daubner Béla titkár megköszönte a megyei elnökök pedagógiai programkészítő tanfolyamok szervezésében és lebonyolításában végzett munkáját. Felhívta a figyelmet a gyors és pontos adminisztrációs teendőkre, hiszen ezért késett a programban részesülő közel 500 fő tanúsítványának kiadása. (Ezúton is megértésüket kérjük)

Ezt követően a megyei elnökök számoltak be a megyei szervezetek életéről, az elmúlt hónapok aktuális feladatairól.

Újabb negatív jelenségekre hívták fel a figyelmet: - az önkormányzatok több helyen nem is kérnek pedagógiai programot a kollégiumtól, különösen igaz ez az

összevont intézménynél, - hivatalosan nem hirdetnek meg kollégium vezetői és tanári álláshelyeket, - a pedagógusok besorolásánál csak a munkájuk elvégzéséhez szükséges legalacsonyabb diplomát veszik figyelembe, a többi végzettségeket nem, - a költségvetéssel kapcsolatos információkat már nem is soroljuk. Végezetül Horváth István elnök ismertette a választmányi ülésig elvégzendő feladatokat.

A Kollégiumi Szövetség várakozásokkal tekint erre az évre. "A nagy lehetőségek időszaka és a nagy bukások lehetősége."

KÖZLEMÉNY

A Kollégiumi Oktatási Nevelési Alapítvány (1119 Budapest, Rátz László u. 3-7. Táncsics Mihály Kollégium) kuratóriuma köszönetét ez úton is szeretné kifejezni mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1 %-át 1997-ben az alapítvány javára utalták át.

A 69.231,-Ft-ból 4 kollégiumi diákot jutalmaztunk, (40.000,-Ft) akik az 1996/97-es tanévben az OKTV, OSZTV versenyeken az első tíz helyezett közé bejutottak. A fennmaradó összeget is felhasználva 40.000,-Ft-ból visszatérítettük azoknak a nyelvvizsga díját, akik ebben a tanévben decemberig megszerezték a középfokú nyelvvizsgát.

E nyilvánosságra hozott közleménnyel eleget teszünk az 1996.évi CXXVI. törvény 6.paragrafus (3) bekezdésében foglaltaknak.

A kuratórium elnöke

Megalakult

Megalakult a KSZ Általános Iskolai Tagozata. Február 13-án 10 megye általános iskolai kollégiumainak képviselői megalakították a Kollégiumi Szövetség Általános Iskolai Tagozatát. A tagozat vezetői teendőivel egy évre a kezdeményezőt, Basky Andrászt a lajosmizsei Általános Iskolai Kollégium igazgatóját bízták meg.

A tagozat fő célkitűzése, hogy szervezeten képviselje ennek a kollégiumi rétegnek az ügyeit, és keresse a szakmai fejlődés lehetőségeit.

Dr.Csépe György
szervezeti ügyvivő

Figyelem!

A Kollégiumi Szövetség gondozásában megjelent:

A kollégiumi nevelés országos alapprogramja

A pedagógiai programkészítés

Pedagógiai programok

A programok

kidolgozását a

Művelődési és

Közoktatási

Minisztérium

támogatta!

című szakmai kiadvány.

**HASZNOS SEGÍTSÉGET
NYÚJT**

A PROGRAMOK:

KIDOLGOZÁSOKOR

Megrendelhető:

telefonon: 06/ (30) 376 - 042

faxon(automata):06/(1) 352 - 9601

Tavaszi

Ha kinyílik az első
ibolya
szívem gyorsabban
dobog.
S éjszakánként figyelem
a megannyi csillagot.

Nyugalom és béke árad
a hajnali nap keltekor.
Fecske röppen fel egy
ágra
vígán, boldogan csacsog.

Lágyan fúj a tavaszi szél
melegbenti hajamat.
Látom amint egy fecske
kél
táncra, s hívja a másikat.

Ilyenkor az élet mindig
újabb örömet okoz.

KD Hírek

Országos Kollégiumi Diákszövetség

Az Országos Gyermekek- és Ifjúsági Parlament közgyűlésén, melyet Szentendrén tartottak 1997. november 29-30-án, Szövetségünket *Tasi Gabriella* vezetőségi tag képviselte, aki így számolt be az eseményekről: A barátságos fogadtatás és a mandátumvizsgálat után kezdtük meg a gyűlést. Ezt követően számos új csatlakozni kívánó szervezet felvételét vitattuk meg, melyek eredményeképpen hét szervezettel bővült az OGYIP. A gyűlés során megbeszéltük az alapszabály módosításokat, meghallgattuk az elnöki és a külügyi beszámolót.

Az OGYIP egyik legfontosabb terve a YOUTH FOR EUROPE-hoz való csatlakozás, ezért szó esett jövőbeni lehetőségekről, teendőkről. Délután megtörtént az OGYIP elnökségének, valamint a külügyi és az etnikai bizottság megválasztása.

Az egész napos munka után vidáman telt el az este, ahol mindannyian jól éreztük magunkat.

A Parlament kongresszusi termében 1998. II. 7-én szombaton, részt vettünk a Civil szervezetek országos gyűlésén.

A gyűlés témája: a civil szervezetek 1997.évi tapasztalatai és az 1998-as várható feladatok (törvény a közhasznú szervezetekről, az SZJA 1 %-ának felajánlásáról, a társadalmi szervezetek ingatlanjairól illetve a civil szervezetek viszonya az országgyűlési választásokhoz stb.)

Résztevők voltak:

- az elmúlt években költségvetési támogatásban részesült szervezetek,
- a parlamenti lobbylistára jelentkezett szervezetek,
- szakszervezetek, kisebbségi és nemzetiségi szervezetek, szakmai szervezetek, egyházak, közhasznú társaságok,
- a Civil Kerekasztal tömörüléseinek szervezetei, jelentős alapítványok.

Meghívottak: - a parlamenti pártok frakcióinak képviselői,
- az illetékes miniszterek,
- a sajtó tudósítói.

Program: Dr. Gál Zoltán köszöntője után Dr. Kemény Lászlónak a Civil Parlament ügyvezető elnökének vitaindítóját hallgathattuk meg, melyet a tanácskozás követett.

A GYIÉT KOROSZTÁLYI OLDAL (melynek munkájában a KD is részt vesz) 1998. I. FÉLÉVI MUNKARENDEJE

1997-ről áthozott témák:

- ifjúsági turizmus
- gyermekes családok kilakoltatása
- a tankönyvvé nyilvánítás, tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló miniszteri rendelet tervezete
- a GYIÉT jogi státuszának kérdése

1998-ra javasolt témák:

1. A parlamenthez benyújtott törvényjavaslatok:

- Nemdohányzók védelméről és a dohányzással kapcsolatos egészségkárosítás megelőzéséről

2. Benyújtandó törvényjavaslatok:

- A prostitúció szabályozásáról szóló törvényjavaslat
- A sportról szóló 1996. évi LXIV. törvényjavaslat módosítása
- Az egyes sportcélú ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1996. évi LXIV. évi törvény módosítása.
- A fiatalok munkavállalók munkajogi védelméről szóló törvényjavaslat
- A fogyatékos emberek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló